

TOSAMA

GLASILNICA MATERIALA

GLASILO DELAVCEV TOSAME
61230 DOMŽALE

KNJIŽNICA DOMŽALE
Ljubljanska 58
61230 D O M Ž A L E

Tosama

IZHAJA OD OKTOBRA 1965 · ŠT. 4 · APRIL 1989 · LETO XXIV

TUDI LETOS!

KAJ?
KDAJ?
KJE?
JEDAČA IN PIJAČA?
GLASBA?
PRISRČNO VABLJENI!

NAŠ, ŽE TRADICIONALNI, PRVOMAJSKI PIKNIK
1. MAJA 1989 S PRIČETKOM OB 10. URI
LETNO GLEDALIŠČE NA STUDENCU
PRESKRBLJENA
TUDI

IO OOZS TOSAMA
PRIPRAVLJALNI ODBOR

Pripis: O morebitnih spremembah kraja ali časa bodo vsi udeleženci piknika pravočasno obveščeni.

V TEJ ŠTEVILKI:

- **Poslovanje:**
 - Zadovoljiva prodaja na domačem trgu
 - Proizvajalke – uporabnice
- **Vprašali ste:**
 - O stvareh, ki zanimajo naše upokoјence
- **Naši upokoјenci:**
 - Franci Kerč
- **Prazniki:**
 - 27. april
 - 1. maj
- **Po oddelkih:**
 - Proizvodnja medicinskih sredstev
- **Razvoj:**
 - Rekonstrukcija kotlovnice
- **Čez ograjo:**
 - Obratna ambulanta Tosama
- **Človek-človeku:**
 - Kri za življenje
- **Razmišljamo:**
 - O vzrokih in posledicah
- **Aktualno:**
 - Da bi razumeli...

Po oddelkih

V prvem tromesečju

Zadovoljiva prodaja na domačem trgu

Prodaja gotovih izdelkov na domačem trgu je v prvem tromesečju potekala zadovoljivo in upamo, da je dosežen tudi prodajni plan (žal dokončni podatki še niso znani).

Tako smo v januarju dosegli prodajo v višini 106 %, v februarju 110 %, medtem ko podatkov o dosegu v marcu še nimamo.

Mesečnega plana prodaje v mesecu marcu nismo dosegli, čeprav smo v tem mesecu fakturalili kupcu 1 mio vzglavnikov za avionske sedeže ter material in vršitev storitve izdelave cigaretnih filtrov (v op. planu to ni bilo zajeto v celoti).

V prvem četrtletju letošnjega leta se težave, s katerimi smo se srečevali že v preteklosti, nadaljujejo oz. povečujejo.

Največji problem predstavlja pomanjkanje finančnih sredstev in vzporedno zmanjšanje plačilnih sposobnosti veletrgovin in trgovine široke potrošnje ter

proizvajalcih samo manjkajočih izdelkov, ampak celoten asortiman. S primerjavo planirane in dosežene prodaje opazimo, da smo imeli pad prodaje v mesecu marcu, najmočnejše pa so na to vplivali naslednji dogodki:

- še izrazitejše pomanjkanje denarja v

Takšna »gneač« pred skladiščem gotovih izdelkov je dobrodošla...

nenazadnje padanje osebnega standarda končnih potrošnikov. Vzporedno s tem pa se srečujemo tudi z dokajšnjim neredom na tržišču, ki ga povzročajo ostali proizvajalci sorodnih izdelkov z uvajanjem skupne prodaje, priznavanjem blagovnih kreditov, podaljševanjem netto plačilnih rokov ter priznavanjem največjih možnih deležev za pokrivanjem stroškov poslovanja trgovine.

S proizvodnjo in prodajo vate in hig. vložkov je v začetku letošnjega leta pričel tudi novi proizvajalec - Printeks Priren.

Precejšen problem v poslovanju nam predstavlja tudi pomanjkanje sanitetne, cik - cak in Jasmin vate z blazinicami, zaradi česar kupci ne naročajo pri ostalih

zdravstvu in pad osebnega standarda.

- četrtmesečni obračun in težnja vseh trgovskih delovnih organizacij, da maksimalno zmanjšujejo zaloge tako v skladiščih kot v trgovinah

- politična situacija v SFRJ

Direktnih zavračanj blaga Tosame, razen v enem primeru nismo zabeležili, opažamo pa močan padec prodaje celotnega asortimana predvsem na področju Beograda s širšo okolico (doseg plana prod. 68 %, Srbije - osrednji del (doseg plana 36 %), Makedonije (doseg plana 46 %) in AP Kosovo (doseg plana 70 %)). Na ostalih prodajnih področjih smo imeli v mesecu marcu dosege planov nad 75 %.

Pižmoht Janez

O naših higienskih izdelkih

PROIZVAJALKE - UPORABNICE

TOSAMA je v letu 1988 praznovala 65. obletnico svojega obstoja. V samem začetku je proizvajala izdelke, ki so bili namenjeni izključno potrebam zdravstva. Kaj kmalu pa je spoznala, da je z zdravstvom tesno povezana tudi higiena, kajti iz nehihienskih razmer se često razvijajo in širijo bolezni.

V tistih časih je bilo že govoriti o menstruaciji nekaj skrivnostnega, kaj šele, da bi se v te namene kaj proizvajalo in javno prodajalo. Zato so se morale dekleta in žene znajti vsaka po svoje, kakor so vedele in znale.

Vse te težave je TOSAMA odpravila, ko se je odločila pričeti izdelovati higienske vložke za enkratno uporabo. Sprva je bil to samo ene vrste vložek, izdelan iz vate in ovit s trikotažno mrežico. To so bili prvi začetki, ki so premagali nazadnjaško miselnost in ki so kasneje in vse do danes omogočili velik razvoj izdelkov za te namene. TOSAMA je svoj asortiman stalno izboljševala in dopolnjevala na podlagi lastnih izkušenj ter sprejemala vse novosti, ki so se na tem področju pojavljale v razvitem svetu.

Tako imamo danes v svojem proizvodnem programu:

HIGIENSKI VLOŽKI IN HIGIENSKI TAMPON

VIR EXTRA: vložki so izdelani iz mešanice bombažnih in viskoznih vlaken, ter oviti s trikotažno mrežico. Zaradi materiala iz katerega so izdelani, so izredno mehki in udobni. Primerni so zlasti za nežno in občutljivo kožo.

Pakirani so po 10 kom v vrečki.

VIR 60: vložki so glede na velikost in sestavo primerni zlasti za ženske s močno menstruacijo in za nočno uporabo. Izdelani so iz mehke ovojne plasti vlaknovine, plasti tissue papirja, polnila iz mlete puhaste celuloze, PE zaščitne folije in lepilnega traku za pričvrstitev.

Pakirani so po 20 kom v vrečki.

VIR 70: osnovna sestava - jedro vložka je isto kot pri vložkih Vir extra, zato so mehki in udobni. Razlika je le v tem, da ima vložek Vir 70 namesto mrežice mehki ovojni sloj vlaknovine in da je obogaten s PE zaščitno folijo in lepilnim trakom za pričvrstitev, kar zagotavlja popolno varnost.

Pakirani so po 20 kom v vrečki.

VIR 80: vložki se odlikujejo po mehkobni in močni absorpcijski sposobnosti. Se-

stavljani so iz mehke trikotažne mrežice, mehke plasti umetnih vlaken, plasti mlete puhaste celuloze, plasti staničevine in PE zaščitne folije.

Pakirani so po 10 kom v vrečki.

VIR 90: glede na svojo sestavo imajo vložki močno absorpcijsko sposobnost. Sestavljeni so iz ovoja vlaknovine, polnila iz mlete celuloze, PE zaščitne folije in samolepilnega traku za pričvrstitev.

Pakirani so po 10 kom v vrečki.

VIR 30: dnevni higienski vložki so namenjeni dnevnim uporabi, in sicer zaščiti

Kaj pa o teh vložkih in tamponih pravijo žene, ki jih proizvajajo in tudi uporabljajo? Povprašali smo 100 Tosamovk in zanimivo je slišati njihove odgovore in ugotovitve.

vrsta izdelka	ponudba vložkov na tržišču v l. 1988	poraba vložkov Tosaminih anketirank	okvirna starost uporabnic		
	v %	v %	do 25 let v %	od 25-35 let v %	35-45 let v %
VIR 80	32.7	47	18	6	23
VIR EKSTRA	21.1	31	4	8	19
VIR 70	19.3	12	6	2	4
VIR 90	15.3	7	2	2	3
VIR 60	5.4	3		1	2
Virtamp	3.2				
VIR 30	3.0				

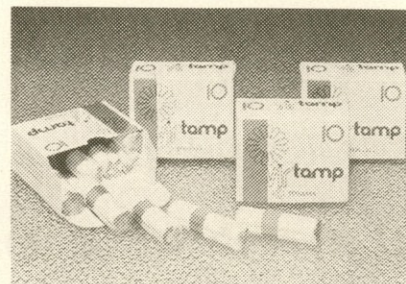
Iz podatkov je razvidno, da od 100 anketiranih največ uporabljajo vložke Vir 80. Za asortiment higienskih izdelkov ne uporabljajo izrazov, kot je naziv Vir 80, Vir 70, bližje jim je razpoznavanje po črti npr. tisti z rdečo črto, tisti z zeleno črto. Pri vprašanju zakaj uporabljajo

perila, pri čemer zagotavljajo uporabnicam higieno, varnost in občutek svežine. Uporabljajo se kot običajni samolepilni vložki.

VIR TAMP je izdelan iz traku dobro vpijajoče vate - mešanice čistih bombažnih in viskoznih vlaken. Trak vate je na stroju zavit in stisnjen v odgovarjajočo obliko tampona. Zunanji ovoj je iz celofanskega papirja. Odpiranje tampona omogoča trgadni trak, ki je prilepljen na sredini tampona.

Pakiranje po 10 kom v kartončku.

najrajši vložke Vir 80, so bili odgovori: ker ne premočijo prehitro, ker dobro vpijajo, ker so trdi in se pri uporabi ne stisnejo ali prelomijo, ker so nasploh prijetni. Na drugem mestu je vložek Vir ekstra. Odgovori za uporabnost tega vložka so bili naslednji: so mehki, dobro

vpijajo, ne povzročajo draženja kože, vendar pa je pogosto treba uporabljati po dva kosa, ker so tanki.

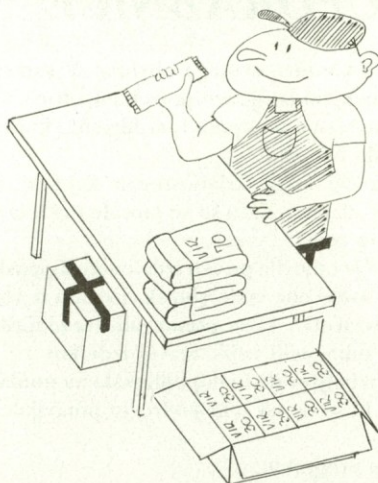
Za vložke iz vlaknovine anketiranke menijo, da papirnati vložki VIR 90 niso prijetni, da škripljejo, da se jedro stisne, prelomi, če pa že uporabljajo take vložke, potem imajo raje Vir 70, ker imajo vsebnost vate. Nekaj anketirank se odloča ob mesečnem ciklusu tudi za kombinacijo vložkov, tako kot jim najbolj ustreza ali jim je že v navadi.

Virtamp vložke uporabljajo v izjemnih primerih: npr. v poletnem času na dopustu, vendar, če se le da, niti takrat ne, ker so prepričane, da za zdravje niso povsem neškodljivi.

Povprašali smo v komercialnem sektorju, kateri vložek (1 kos) je najdražji in kateri najcenejši. Iz podatkov je razvidno, da je najdražji vložek Virtamp, nato sledijo vložki Vir-ekstra, Vir 80, Vir 70, Vir 60, Vir 90 in najcenejši vložek Vir 30.

Vida Vodlan

ZA DOBRO PROIZVODNO PRAKSO

Kakovost je, če so s proizvodom v organizaciji vsi zadovoljni in potrošniki izjavljajo:

»Brez skrbi lahko kupujemo Tosamine proizvode«.

Vprašali ste

Poiskali smo odgovor

O stvareh, ki zanimajo naše upokoјence

Ali je varčevanje v hranilni službi v DO Tosama možno tudi za upokoјence?

Vodja ERS, dipl. oec. Marjan Mla-kar:

Z ozirom na to, da je s Pravilnikom predvideno v hranilni službi le združevanje prostih sredstev **delavcev Tosame**, neposredno združevanje prostih sredstev **upokoјencev Tosame** ne pride v poštev. V tem smislu tudi ni mogoče spreminjati Pravilnika, ker bi s takšno spremembo v DO skušali uzakonjati dejavnost, za katero nismo registrirani, kar pa bi bilo protizakonito. Pač pa velja opozoriti na dejstvo, da ima vsak delavec DO Tosama v okviru svoje šifre možnost za odprtje do 10 ločeno eviden-tiranih računov, ki vsi glasijo na njegovo ime, med seboj pa se razlikujejo le po zadnji številki v petmestni šifri.

Ali gre v izračun za odmero pokojnine osebni dohodek s presegom na delovno učinkovitost ali le znesek urne postavke?

Julijana Avbelj, oec:

Za delavko oz. delavca, ki odhaja v pokoj se pripravijo podatki o prejetem osebni dohodku na ustreznem obrazcu. Obrazec se imenuje Potrdilo o osebni dohodku za odmero pokojnine. Na njem se poleg ostalih podatkov navede najpomembnejši - ugotovljeni osebni dohodek za skupno število ur v posameznih letih. To nikakor ni le osebni dohodek na podlagi vrednosti urne postavke ustre-zne kategorije, temveč tudi preseg na delovno učinkovitost, torej celotni prejeti neto osebni dohodek. Upoštevati se ne sme osebni dohodek prejet za opravljene ure nadurnega dela.

Ali je možen pregled oz. kontrola celotnega osebne dohodka, preden se posreduje na SPIZ v SRS?

Julijana Avbelj, oec:

Pravica vsake delavke oz. delavca je, da zahteva ponovno kontrolo zbranih

podatkov o osebni dohodku, preden se posredujejo na SPIZ v SRS Ljubljana za odmero pokojnine. Podatke o prejetem osebni dohodku pripravi Knjižovodstvo osebnih dohodkov in je odgovorno za njihovo pravilnost. Denar je občutljiva zadeva, torej pri posredovanju podatkov o OD ne sme prihajati do nikakršnih napak. Upokoјenke oz. upokoјenci, ki pa kljub vsemu dvomijo, da se je za izračun pokojnine upošteval pravilni znesek prejetega osebnega dohodka v posameznih letih, se lahko oglasijo v naši službi. Potrdila o osebni dohodku za odmero pokojnine bomo na željo posameznika ponovno pregledali in preverili.

Da boste vedeli

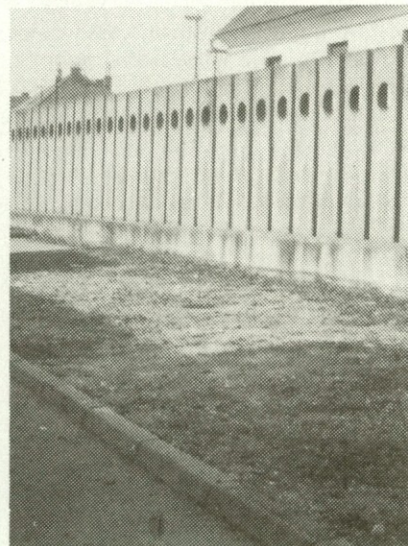
»S tem, ko delamo na solidarnostno soboto 8 ur namesto 7, omogočamo kontinuiteto proizvodnje kljub zamenjavi izmen, pri tem pa z večjo proizvodnjo ustvarimo večji dohodek, ki posredno omogoča tudi večje OD. Torej je sporna osma ura za vse nas tudi koristna.«
(S 25. redne seje DS, 27. 2. 1989)

»Zadeve okoli ureditve oziroma razširitve parkirnega prostora so dolgotrajne, potrebno je urediti lastništvo z lastniki zemljišč po eni ali drugi varianti. Zadeva okoli pridobitve dodatnega prostora se rešuje, težko pa je napovedati kdaj bo dokončno rešena...«

(S 26. redne seje DS, 17. 3. 1989)

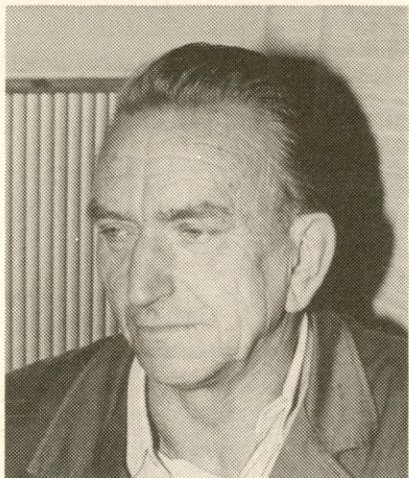
Zdaj je čas...

... da bi tudi jaz lahko ozelenela. Če...

Naši upokojenci

FRANCI KERČ

Pred 43 leti je začel v takratni »VATI« v tkalnici gaze in danes končal z delom v službi zavarovanja.

Dolga doba. Na začetku bi rekel, da ne bo nikoli konca! Pa vendar, ko je nekaj za nami, ponavadi rečemo: kako hitro je to minilo. In tako je rekel te dni tudi France, ko sva obujala spomine na preživeto življenje v našem kolektivu. Z nekaj besedami se je vrnil v čas prvih let dela, to je v čas poveljne obnove ne le v tovarni, temveč cele domovine.

Takrat niso poznali osemurnega delovnika, ne prostih sobot ali celo nedelj. Nadalje se spominja časov delovnih bri-

Smisel življenja vidim v ustvarjanju
in v ustvarjanju je brezmejno zadoščenje.
Gorki

gad - sam se je udeležil izgradnje tovarne čevljev PLANIKA v Kranju.

Nepozabno je tudi srečanje s tovarišem TITOM v Dolenjskih Toplicah leta 1952! Franc je zapisan kot soustanovitelj industrijskega gasilskega društva v takratni Vati.

»In še in še bi lahko obujal spomine na delovne prijetne, včasih tudi manj prijetne spomine. Vendar, ko strnem celotno obdobje dela v Tosami, sem srečen, da sem živel v takem kolektivu. Ponosen sem na vse uspehe, ki smo jih dosegli in katerih sadove sedaj uživamo!«

O njegovih aktivnostih na samoupravnem in družbeno političnem področju ne bi posebej pisala, saj nas je sproti s svojimi stališči in odločitvami prepričeval, da je vse naloge izvrševal zavzeto in z veliko mero osebne odgovornosti.

Na vprašanje, s kakšnimi občutki odhaja v pokoj, pravi, da je treba življenje vzeti tako, kot ti je ponujeno in ga popostriti s stvarmi, ki jih imaš rad. »Se naprej bom ostal zvest spremljanju vseh političnih dogajanj, tako v državi kot okolici, kjer živim, čital knjige, seveda pa se bom moral posvetiti tudi vsakdanjim opravilom. Najprej imam v načrtu obnovo hiše, po načelu »Naredi si sam!«

Franciju se ob tej priliki zahvaljujemo za vloženo delo in prispevek na delovnem, samoupravnem in političnem področju in želimo, da bi zasluženi pokoj užival zdrav, vrsto let!

Vladka

»Ena nabolj razširjenih in splošno sprejetih zmot je, da lahko vsakega človeka na nek poseben način označimo - rečemo na primer, da je prijazen, zloben, neumen, podjeten, brezvoljen itd. Ljudje pa niso taki. O nekom lahko rečemo, da je pogostejše prijazen kot zloben, pogostejše moder kot neumen, pogostejše podjeten kot brezvoljen in obratno. Vendar pa ne more biti nikoli res, ko o nekom rečemo, da je prijazen ali moder in o drugem, da je zloben ali neumen. Pa vendar kar naprej razvrščamo ljudi na ta način. In to ni prav. Človeška bitja so kot reke: voda je ena in ista v vseh, vendar pa je vsaka od njih na nekaterih mestih ozka in teče hitreje kot na drugih, tukaj je široka, tam mirna ali bistra, hladna, blatna ali topla. In enako je z ljudmi. Vsak človek nosi v sebi zametke vseh človeških lastnosti, pa enkrat kaže eno, drugič drugo. In dostikrat ravna povsem drugače kot sicer, pa vseeno ostaja isti človek.«

Iz knjige Phyllis M. Shaw:
Spoznavanje ljudi je prijetno

Tradicija obstaja in zato tudi SZDL, ki je kot naslednica OF, mora ravnati enotno, vsrkati mora vse napredno, »vse kar pomeni osvobodjanje človeka v ekonomskem, političnem in narodnem smislu.

To v Jugoslaviji vzbuja veliko hrupa (ali pa slabo vest), toda ta družba je dosegla tisto razvojno stopnjo, da mora najprej, če hoče razvojno in politično biti uspešnejša. Vsak korak nazaj bi bil usoden. Tudi za Jugoslavijo!

Da bi 1. maj ostal še naprej delavski praznik, bo treba pač dopuščati tudi vse, o čemer je govora v začetku prispevka. Veleumno govoriti o prazniku v času, ko divja inflacija, ko se vrstijo stavke, vihtijo pendrek in to v »delavski« državi - bi bil po malem absurd. Kljub vsemu pa ta dan mora ostati, ne toliko kot praznik, temveč kot simbol tistega, kar še ni ali pa kar je navidežno nekdaj bilo. Ostati mora kot simbol razrednega boja in v našem primeru boja proti politiki pendreka in nacionalizmu, ki ga proletarijat ni nikoli jemal kot osnovo za razredni boj. Delavec je delavec, ki dela samo v bolj ali manj uspešni družbi.

Zaenkrat smo še v uspešnejši družbi in hočemo naprej, v samo in izključno boljše. Tega hotenja ne sme nihče ovirati tudi zaradi proletariata samega, če jim to ni samo na jeziku.

Milan Drčar

Prazniki

Dan OF in praznik dela

Pisal naj bi o praznikih. O 27. aprilu in 1. maju. O dveh praznikih, ki sta kljub navidezno različnim razlogom praznovanja vseeno tesno povezana. Prvi - slovenski praznik in drugi - praznik proletariata. Obema se danes godi slabo.

27. aprila takoj po napadu na tedanjo

Jugoslavijo je slovenski narod prvi v okupirani Evropi vedel, kakšna naloga ga čaka, če noče, da izgine iz zemljevida Evrope. Že takrat je pokazal visoko zavest z ustanovitvijo OF, odgovornost predvsem za svoje ljudstvo in narode v tedanji Jugoslaviji. In iz te perspektive gledano tudi ni prav, da ga ne praznujemo tudi kot dejanski Dan vstaje slovenskega naroda.

Osvobodilna fronta je združila vse tedanje napredne stranke in društva in postala politična koalicija z zelo jasnim programom osvoboditi se izpod okupatorja, osvoboditi se nepravilnega sistema, ki je postavljaj Slovenijo v neenakopraven položaj, osvoboditi tudi proletarijat, ki je bil v neenakopravnem položaju kjerkoli v bivši Jugoslaviji.

Po oddelkih

Širok asortiman izdelka

Proizvodnja medicinskih sredstev

Ime oddelka nam pove, da se v njem proizvajajo izdelki, ki jih uporabljajo v medicinske namene. Sicer pa je oddelak obdržal celoten proizvodni program bivšega TOZD-a Filtri.

Proizvodni program tega oddelka sestavljajo izdelki različnih tehnologij:

- konfekcija netkanega blaga, kjer izdelujejo bolniške in zdravniške kape, maske, posteljno perilo, rjuhe, prevleke za odeje in blazine, prevleke za vzglavnike, Bistrica krpe in plenične predloge;
- konfekcioniranje staničevine in izdelava zobnih tamponov ter podlog za bolnike različnih dimenzij;
- visokofrekvenčno varjenje urinskih vrečk in Virkol vrečk za nego izpeljanega črevesa (medicinska plastika);
- mavčevi ovoji različnih dimenzij;
- izdelava higienskih tamponov Virtamp in
- izdelava cigaretnih filtrov in polnilnih vložkov za pisala

V preteklem letu se je občutno zmanjšala proizvodnja cigaretnih filtrov. Občasno je sicer prihajalo do večjih naročil s kratkimi roki dobav za domači in tuji trg. Predvideva se upadanje proizvodnje

cigaretnih filtrov, zato se v bližnji prihodnosti načrtuje prodaja treh strojev. Ker se prodaja filtre za neznanega kupca, je problematično tudi vlaganje sredstev za vzdrževanje strojev. To povzroča dodatne probleme pri doseganju kvalitete cigaretnih filtrov.

Higienski tamponi Virtamp je tehnološko zahtevnejši izdelek, ki zahteva kvalitetno pripravo pramena vate. Potrebe po tem izdelku so velike, kapacitete pa omejene. V prihodnosti bo potreb-

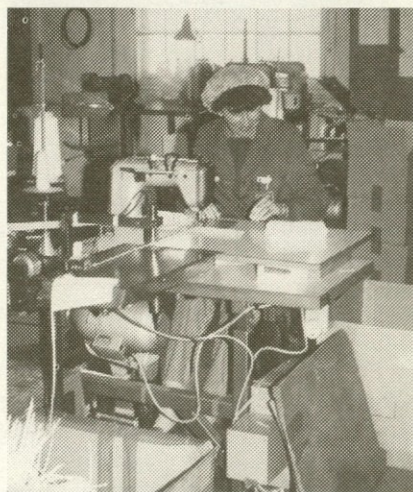
no razmišljati o povečanju kapacitet in tehnološko izboljššanem načinu predelave vate.

Program izdelkov iz medicinske plastike je ozek, ker je strojna oprema strogo namenska. Za razširitev programa bi bila potrebna nova strojna oprema, vendar se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev trenutno ne razmišlja o razširitvi asortimana teh izdelkov.

Predelava staničevine zahteva posebno pozornost. Poudarek je na kvaliteti vhodne surovine. Zaradi zahtevnosti izdelkov, ki se uporabljajo v zdravniške namene, naj bi se pri proizvodnji upoštevala pravila dobre proizvodne prakse. Podloge za bolnike se izdelujejo na stari

Vodja oddelka Miran Zupančič

iztrošeni opremi. Potrebe po tem izdelku pa se stalno povečujejo. Razpoložljive strojne kapacitete komaj še zadoščajo za izdelavo potrebnih količin.

Konfekcioniranje netkanega blaga zahteva predvsem usposobljenost delavcev za šivanje. Zato problemi v proizvodnji nastanejo, kadar se bistveno povečajo planirane količine izdelkov.

Tehnologija izdelave mavčevih ovojev je zelo stara, zato je tudi izdelek tehnološko zastarel. To se kaže pri prodaji tega izdelka, ki iz leta v leto upada. V tehnološkem postopku izdelave sadrona ovojev, ki se uvaja že nekaj let, se ne dosega zahtevane kvalitete ovojev in ne zadošča zahtevam za zaščito okolja.

Asortiman izdelkov v oddelku Proizvodnje medicinskih sredstev je širok. Planirane količine izdelkov so iz meseca v mesec različne, zato morajo biti delavci usposobljeni za opravljanje različnih del.

Stane Tomažič

Konfekcija netkanega blaga,

mavčevi ovoji,

medicinska plastika.

Razvoj

Rekonstrukcija kotlovnice

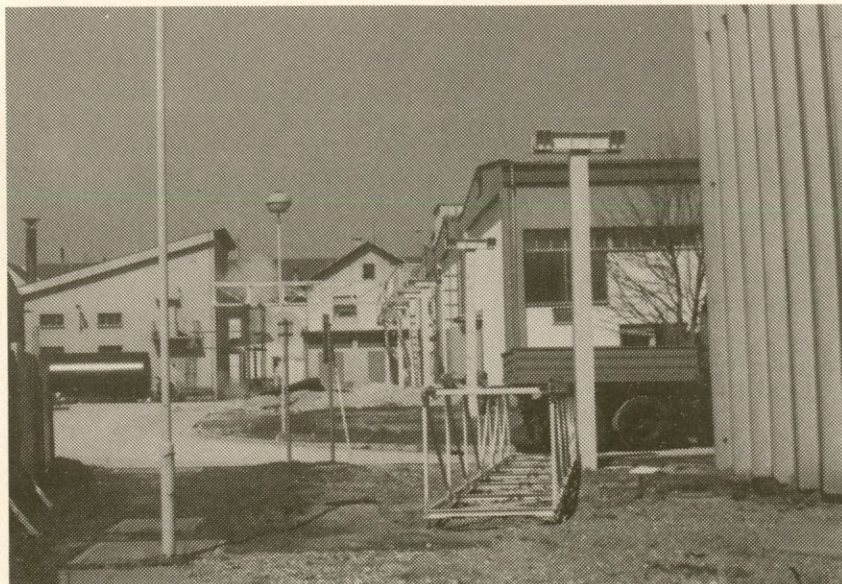
O zamenjavi kotla v kotlovnici smo pisali že v decembrski številki »Tosame«. Novi kotel ima zmogljivost 10 ton pare na uro, kar zadošča za pokrivanje sedanjih in tudi prihodnjih potreb po tehnološki pari v našem proizvodnem procesu. Zamenjali smo tudi energetski vir, z mazuta smo prešli na plin v kombi-

naciji s kurilnim oljem, ki bo predstavljalo stalno obvezno rezervo. Cisterna vsebuje 80 ton kurilnega olja, kar zadošča za približno 14-dnevno obratovanje. Gradnja jame, v kateri bo spravljena cisterna, je končana, tako, da se bo le-ta v teh dneh preselila vanjo.

V najkrajšem času se bo pričelo z gradnjo večnamenskega prizidka h kotlovnici. V tem prizidku je predvideno: prostor za novi način mehčanja vode za potrebe kotlovnice in tehnologije (belilnica); v prvem nadstropju bazen za 60 m³ trde vode za kotlovnico in belilnico, parni razdelilci, na jugozahodnem delu pa je predviden prostor za kompresorsko postajo za potrebe celotne delovne

Cisterna se v teh dneh seli v jamo.

Energetski most z instalacijami za centralno ogrevanje, paro, kondenzat, komprimiran zrak in računalništvo.

organizacije, razen za tkalnico širokih tkanin.

Gradnja nove proizvodne hale gre h koncu, do nje je potrebno napeljati energijo visoke napetosti ter vse ostale potrebne napeljave. Da bi razbremenili toplovodni kanal v zemlji za potrebe elektro instalacije, meteorne vode, tehnološke vode in fekalne vode iz sanitarij, smo se odločili za postavitve energetskega mostu na katerem bodo nameščene instalacije za centralno ogrevanje, paro, kondenzat, komprimiran zrak in računalništvo.

Z navedenimi deli bo proces rekonstrukcije kotlovnice zaključen, problem proizvodnje pare v kotlovnici in distribucije le-te pa rešen za daljše obdobje. Na rekonstrukcijo kotlovnice pa se navezuje tudi nadaljnja modernizacija proizvodnje (rekonstrukcija belilnice in ostalih proizvodnih enot).

Zdenka

Človek-človeku

Bolj občutimo kapljico bolezni
kot pa sad zdravja.

Hipokrat

Obratna ambulanta Tosama

»DO TOSAMA glede na velikost, število zaposlenih in vrsto industrije potrebuje kompleksno zdravstveno varstvo delavcev, ki ga lahko izvaja le obratna ambulanta. Takšna ambulanta je v sklopu Zdravstvenega doma Domžale že delovala od leta 1964 do 1969 (dr. Kovač Ludvik in sestra Del Bello Metka) in od leta 1971 do 1977 (1 leto dr. Ličina, nato dr. Rižnarjeva in sestra Peterlin Rozi). Po nekajkratni prekinitvi se je ponovno pokazala možnost, da se obratna ambulanta Tosama obnovi. Konec leta 1983 sta DO Tosama in ZD Domžale sklenila pogodbo in 1. 1. 1984 je obratna ambulanta Tosama ponovno začela obratovati. Locirana je v zgradbi ZD Domžale. V njej delata dr. Matija Goršek in sestra Lojzka Hribar...« Iz članka Goršek dr. Matija - Tosama/februar 1985.

V tej sestavi je naša obratna ambulanta delovala do začetka leta 1988, ko je v ZD prišlo do reorganizacije. Dr. Goršek in sestra Lojzka Hribar sta prevzela ambulanto za medicino dela in šport, našo obratno ambulanto pa sta prevzeli dr. Andreja Novak in sestra Karolina Mihelčič. Ker pa je dr. Novakova v začetku novembra lanskega leta odšla na porodniški dopust, jo za ta čas nadomešča dr. Jelka Kovač-Mohar.

Dr. Jelka Kovač in sestra Karolina Mihelčič

1. Naša obratna ambulanta je ambulanta, v kateri so se v kratkem času - približno v 1 letu zamenjali kar trije zdravniki. Kako ste se vi vključili v novi delokrog?

»Res je. V obratni ambulanti, ki pokriva dve delovni organizaciji, to je Tosama in Napredek smo se v enem letu zamenjali kar trije zdravniki. To sigurno ni prijetno niti za paciente niti za zdravnike. Vendar pa, če obratna ambulanta

pokriva le dve delovni organizaciji, svoje paciente kar hitro spoznaš. Vsaj večino od njih, tiste, ki ambulanto obiskujejo pogosteje. Samo delo v obratni ambulanti bi se dalo na več načinov izboljšati, seveda, če si na istem delovnem mestu dalj časa. Za tako kratek čas kot je nadomeščanje pa ne moreš uvesti povsem svojega ritma in načina dela.«

2. Sodelovanje s tovarno, kakšno je in kako poteka?

Mislím, da je sodelovanje s tovarno v redu...

»Mislim, da je naše sodelovanje v redu. V začetku je bilo sicer nekaj težav, vsak začetek spremljajo določeni problemi, dvomi. Treba je spoznati in se navaditi novih ljudi, pa tudi drugi se morajo navaditi nate. Nekako redno na dva ali tri tedne se oglasim v tovarni, kjer se z vodjo kadrovske službe in socialno delavko pomenimo o pacientih in skušamo razčistiti in rešiti probleme na najboljši možni način.«

3. Je opaziti veliko poklicnih obolenj naših delavcev in katera so v večini?

»Na to vprašanje je pa težko odgovoriti. Premalo časa sem še na tem delovnem mestu, premalo še poznam paciente in delovne pogoje, v katerih delajo. Da lahko neko obolenje označimo za profesionalno obolenje, moramo res temeljito poznati delovno mesto, vse pogoje, ki tam vladajo, opraviti precej meritev itd.

Obolenja, s katerimi se najpogosteje srečujemo v ambulanti pa bi lahko razvrstili po naslednjem vrstnem redu:

- prehladna obolenja
- težave s hrbtenico
- visok krvni pritisk
- psihiatrična obolenja
- poškodbe.

4. Vaša ocena glede simulantov. Je opaziti veliko izkoriščanja bolniškega staleža?

»Simulantje se najdejo povsod. V bistvu pa pacientu moraš verjeti, mu dati

prav. Vendar pa, če te nekdo enkrat potegne za nos, mu drugič toliko teže verjameš.«

5. Redni zdravniški pregledi, po kakšnem razporedu potekajo in za katero strukturo delavcev?

»Redne sistematske preglede opravljajo v ordinaciji medicine dela pri dr. Goršku. On se edini ukvarja le s preventivno medicino (varovanje zdravja in preprečevanje bolezni), mi pa s kurativno medicino (zdravljenje bolezni). Od preventive imamo le obdobje preglede živilcev.

Na splošno pa so se sistematski pregledi v vseh delovnih organizacijah skrčili na minimum. Laboratorijske in druge specialne preiskave so namreč zelo drage, kako je z razpoložljivimi denarnimi sredstvi pa vsi vemo.«

6. Je bilo letošnje zimo veliko prehladnih in gripoznih obolenj?

»Takoj po Novem letu in ves januar je bilo res precej gripoznih obolenj in to v kar hudi obliki. Porast bolniškega staleža je bil zelo velik. Posamični primeri gripe pa so se pojavili še v februarju.«

7. Prinašamo bolniške liste oz. potrdila, ki jih dobimo izven obratne ambulante v potrditev sproti ali ob koncu meseca?

»Za potrjevanje bolniških listov, ki jih dobijo pacienti v drugi ordinaciji, otroškem dispanzerju ali kje drugje mislim, da je to dodatna pot za paciente in dodatno delo za obratno ambulanto. V potrditev pa jih pacienti lahko prinesejo kadarkoli, ko naša ordinacija po urniku dela za Tosamo.«

8. Urnik dela v naši obratni ambulanti se deli na Tosamo in Napredek. Se držimo reda?

»Po veljavnem urniku delamo za Tosamo:

- ponedeljek 7 - 10
- torek 7 - 10
- sreda 14 - 17
- četrtek 7 - 10
- petek 14 - 17

Z veseljem bi sodelovala v vaši rubriki.

Povedati moramo, da je zdravnica v mesecu marcu pričela s podiplomskim študijem. Specializirala se bo za medicino dela, za našo obratno ambulanto pa to pomeni, da bo en teden v mesecu brez zdravnika. V tem tednu bodo naše paciente sprejemali drugi zdravniki, verjetno pa se bo spremenil tudi urnik dela obratne ambulante TOSAMA/Napredek, o čemer bomo paciente pravočasno obvestili. Glede upoštevanja urnika in držanja reda pa tole. Sestro ne komplirava, če pacient pride v ordinacijo v času ko le-ta dela za drugo delovno organizacijo v primeru, če je bolan ali pride direktno z delovnega mesta. Hudi pa sva in paciente tudi opozarjava na red, če pride kdo le na kontrolni pregled in bi res lahko prišel v pravem času.«

Z veseljem bi sodelovala. Ljudje včasih težko najdejo čas, da bi prišli k zdrav-

Urn timer se deli na Tosamo in Napredek in bi ga morali bolj upoštevati...

9. Dr. Goršek je že v letu 1985 predlagal, da bi bila v našem glasilu vpeljana rubrika, v kateri bi objavljali vprašanja, pripombe in predloge v zvezi z zdravjem, zdravstvenimi težavami in organizacijo zdravstvenega varstva in pa seveda odgovori zdravnikov. Do izvedbe predloga takrat in tudi pozneje ni prišlo. Bi bili pripravljeni sodelovati, če bi nam to uspelo sedaj?

niku, če ni to res nujno potrebno. Zanimivo pa bi bilo tudi zvedeti kako so Tosamovci zadovoljni z uslugami naše obratne ambulante, kaj je za njih morda, kako in kje bi se lahko še bolj potrudili v zadovoljstvo obeh strani.«

No torej, Tosamovci, če vas »tišči« kaj, kar bi se lahko vsaj delno rešilo s pomočjo rubrike v naši Tosami in sodelovanju zdravnikov, ne oklevajte. Vprašanja lahko oddate v skrinjico pri vratarju ali pa na uredništvo. Škoda, če možnosti, ki se nam ponuja, ne bomo izkoristili.

Človek-človeku

Z našimi krvodajalci na
krvodajalski akciji 27. 3. 1989

KRI ZA ŽIVLJENJE

Rdeči križ Slovenije vsako leto pripravi časovni in količinski program krvodajalskih akcij v Sloveniji. V tem načrtu so določeni tudi dnevi za krvodajalsko akcijo darovalcev krvi iz naše občine in s tem tudi Tosame. Dvakrat letno (spomladi in jeseni) se naši krvodajalci udeležijo redne krvodajalske akcije, občasno po potrebi, pa jih mimo teh dveh terminov pokličejo tudi na izredne akcije.

Krvodajalstvo sloni na naslednjih načelih: solidarnost, prostovoljnost, anonimnost in brezplačnost. In po vseh teh načelih in zaradi njih darujejo svojo življenjsko tekočino vsi darovalci.

Redne spomladanske krvodajalske akcije 27. in 28. marca se je udeležilo 176 Tosamovcev krvodajalcev, od tega je bilo 66 % ženske in 34 % moške udeležbe. Kar velika večina prijavljenih se je na odvzem podala prvi dan - to je 27. marca, tako da je bila gneča kar velika in čakalna doba od zgodnjih jutranjih ur do poznega dopoldneva. Na račun čakanja je bilo slišati kar precej pripomb krvodajalcev. Verjetno pa je problem potrebno pogledati tudi s strani zavoda. Tam sicer pripravijo okvirni raspored, vendar pa krvodajalci v večini pridejo zjutraj vsi naenkrat in gneča je neizogibna.

Čisto naključno sem izbrala nekaj naših krvodajalcev in na kratko poklepeta z njimi:

PAVLA DREŠAR

»Danes darujem kri enaindvajsetič, po odvzemu se vedno dobro počutim. Kri darujem, ker vem, da nekomu s tem pomagam. Na krvodajalske akcije sem hodila že takrat, ko ni bilo ne plačanega dne dopusta, ne dnevnic in hodila bom še v naprej, če bom le zdrava. Vedno pa z mislijo, da pomagam sočloveku in z željo, da meni taka pomoč ne bi bila potrebna.«

JAKOB KOVAČ

»Danes sem prišel že zgodaj zjutraj ampak gneča je bila zelo velika, zato sem zdajle ob desetih še vedno tu. Akcije sem se udeležil že približno dvajsetkrat, lahko bi rekel kar redno vsako leto. Kri darujem z namenom, da bo koga rešila. Nikoli ne veš, kdaj se sam znajdeš v situaciji, ko ti bo nujno potrebna.«

MARIJA IN TONE URBANIJA

Na krvodajalske akcije vedno prihajata skupaj, tokrat že dvajsetič. Kri darujeta redno vsako leto, Marija je ta običaj prekinila le ob rojstvu otrok. Zaradi darovanja krvi nobeden od njiju nikoli ni imel zdravstvenih težav, zato bosta na akcije še hodila. »Nikoli ne veš, kdaj boš kri sam potreboval. Daš jo z dobrim namenom, da bo koga rešila,« je še pristavila Marija in z mozem še naprej potrpežljivo čakala, da jo pokličejo na odvzem.

PAVLA IN ALBIN DEČMAN

Zmotila sem ju že pri malici, ko je bil odvzem že za njima. Albin mi je povedal, da je kri daroval že osmič, zaupal

pa mi je tudi, da se po odvzemu kar cel teden slabše počuti in nekako ne »pride k sebi«. Pa vendar ga to ne prestraši, da ne bi še v naprej hodil na krvodajalske akcije. Pavla teh problemov nima, tudi strahu ne. Ne pred odvzemom in ne pred tem, da bi pri dajanju krvi lahko prišlo

do okužbe s povzročiteljem AIDS-a. Sterilne nove igle so le za enkratno uporabo, za enkratni odvzem pri posameznem krvodajalcu, in jih po uporabi zavrnejo. Oba sta mi še dejala, da vedno, ko dajeta kri pomislita, da s tem rešujeta človeško življenje.

JANEZ PIŽMOHT

»Kri sem daroval že okrog tridesetkrat. Akcije se udeležim redno vsako leto dvakrat, večkrat pa me pokličejo še dodatno. Po odvzemu se krasno počutim, le enkrat, ko so mi v enem letu odvzeli kri kar petkrat, se kar nekaj časa nisem in nisem mogel »pobratiti.«

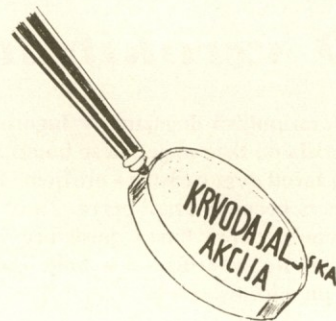
MINKA ŠTRUKELJ

Tudi Minka mi je zagotovila, da se po darovanju krvi počuti čisto v redu. Akcija se je do sedaj udeležila osemkrat.

Tako pravijo krvodajalci. Pa pogledajmo dogajanja okrog krvodajalske akcije še pod drobnogledom našega sindikalnega poverjenika:

RK Domžale je v začetku meseca marca poslal plakete in prijavnice za vpis krvodajalcev z zahtevo, da se posreduje število prijavljenih krvodajalcev do 15. 3. 1989. Takoj smo razobesili plakate, razdelili prijavnice po vseh oddelkih in vsak dan objavljali po ozvočenju, naj se kandidati v roku prijavijo pri svojih poenterkah.

RK smo 16. 3. 1989 odposlali prijave 122 kandidatov za krvodajalsko akcijo, ker mora le-ta glede na število prijavljenih organizirati prevoz ter ostale zadeve.

Po tem času pa so pričele kapljati dodatne prijave iz vseh oddelkov.

Nabralo se je še 45 prijav. Ve se, kako dobrodošla je vsaka kapljica krvi na Zavodu za transfuzijo, saj jim krvi pogosto primanjkuje, zato se nobenega naknadno prijavljenega krvodajalca ne odslovi, češ, zakaj se nisi prijavil do objavljenega dne.

Po sklepu izvršnega odbora OOOZS, da vsak krvodajalec prejme dnevnicu, je bilo potrebno zagotoviti iz sklada skupne porabe dvig gotovine, narediti specifikacijo gotovine (čez milijardo starih din je bilo treba naštetih do dinarja točno) pripraviti kuverte z imeni krvodajalcev, spiske za prevzem gotovine in vse to razdeliti. To je vse v redu, če bi bilo enkratno opravilo.

Nekaj dni po krvodajalski akciji pa so prihajale nove prijave: »Ti, veš name tudi računaj, sem bil tam, sem se kar na hitro odločil za odvzem krvi.« In spet je treba nov spisek in isti postopek dviga razdelitve kuvert. Če me vprašate; koliko krvodajalcev pa je bilo letos v Tosami? vam lahko odgovorim: »Do sedaj je ta številka 180. Ko pa bodo iz zavoda za transfuzijo krvi poslali seznam krvodajalcev, pa bo znana končna številka.« Če bi lahko poverjenik določal, kateri krvodajalec bi šel 27. 3. 89 in kateri 28. 3. 1989, potem bi bili le-ti v obeh dnevih razporejeni tako, da na Zavodu ne bi bilo gneče. Toda marsikdo reče: »Bom šel, ampak samo v ponedeljek.« In ta ponedeljek je bil kot magnet potegnil je zaseboj večino, v torek pa je bilo na zavodu zelo malo krvodajalcev.

»Ne grem več zaradi gneče« reče marsikatera krvodajalka. Vendar to gnečo ustvarimo sami, ker se ne prilagodimo določilom, ki so navedena tudi pri tej humani akciji.

Vida Vodlan

Razmišljamo

O vzrokih in posledicah

Nerazumljiva dogajanja v Jugoslaviji so prišla do tiste meje, da se bomo zdaj zdaj začeli pogovarjati z - orožjem. Težka je ta ocena, pa tudi prava. Zato, ker venomer odpravljamo posledice - o vzrokih ne razmišljamo; še bolje - nika-
kor jih nečemo videti.

Stanje na Kosovu, Srbiji, pojav Miloševića, bolje njegovega načina političnega dela je proizvod nekega stanja - torej je posledica. Rastoči nacionalizmi niso slučajni in so bili v bistvu latentno prikriti, le z zaostreno gospodarsko krizo se poglobljajo in žal dobivajo neprijetne - in bojim se tudi tragične posledice. Nacionalizmi tudi v zgodovini niso nikdar

bili slučajni. Vedno in povsod so bili orodje določene politike za dosego čisto določenih ciljev - in vedno naj bili s stališča tega »naroda« napredna, brambovska in izključno vase zaprtega in povečevanja vrednega »naroda«. Ekstrem je nacizem in fašizem. Kot da se zgodovina ponavlja.

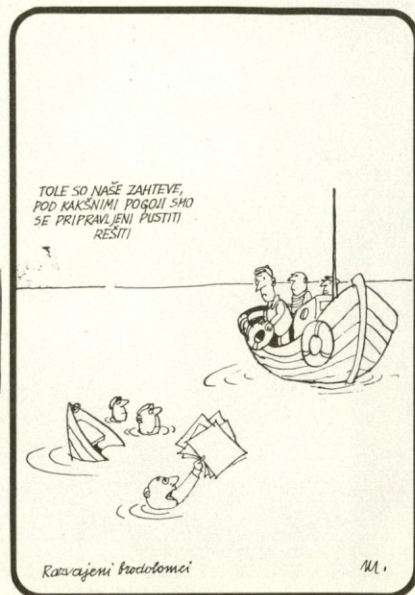
Tudi dogajanje v Jugoslaviji poskušam gledati iz zgodovinskega zornega kota.

Predvsem zato, da ne bi bil zmanipuliran. Ta beseda je na jeziku na vseh koncih Jugoslavije, toda zmanipulirani so samo »oni« drugi! Trdim, da smo zmanipulirani pravzaprav vsi, eni bolj, drugi manj, toda manipuliranci smo, družno vsi.

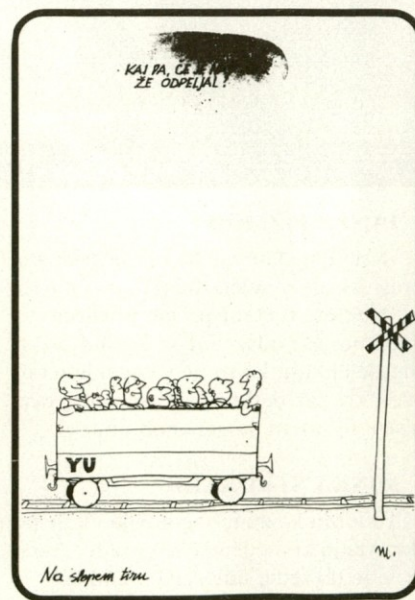
Komu je prav, da se začnemo deliti kdo je kdo, pravzaprav od kod je kdo. Je to namen prikriti katastrofo na gospodarskem področju, neuspeh neke politike, ki je posredno dopustila, da smo prišli do skorajda gospodarskega zloma. Poskus kanalizirati množice, da misli o nebitvenih stvareh in pozabi na preživetvene težave. Poskus poiskati vzroke tam, kjer so pravzaprav posledice. Je to Jugoslovanska politika »deli in vladaj«. Toda to je že ušlo iz rok in ostal je le »deli«, »vladati« pa ni več mogoče.

Vedno bolj se mi vidi, da je Kosovo le rdeča cunja in vsi se podimo za njo, kot bikci. Pod geslom »Kosovo« je »padel« Novi Sad, Titograd, Vlasi v zaporu, mitingovanje (in nemitingovanje) v Ljubljani. Trepčanci so z manipulacijo sploh prišli iz jame, niti ni treba posebej razlagati. Dobili so zagotovilo o odstopih, potem se to ni zgodilo, to je manipulacija. Sprejem to samo, če je bilo to storjeno iz samo in zgolj iz humanitarnih razlogov. Tu pa je šlo za prevaro. Prelomljena je bila »besa«, ta najvišja moralna obveza Albanca.

Kako smo bili zmanipulirani Slovenci? Ne bili to kar smo, če ne bi bili solidarni z njimi. Ampak zato, ker se nihče ni zmenil zanje, niti ZK, niti sindikat, niti državni organi. Predsedstvo SFRJ, bolje njen predsednik je začel reševati stvar z generali - aktivnim in bivšim. To je pomenilo vojno napoved nekemu narodu. (Kako je predsedstvo SFRJ ravnilo ob sojenju četverici?). Torej smo bili proti izrednim stanjem, ker to nikjer v svetu ni obrodilo sadov. Niti v Afganistanu in Palestini, niti v Južni Afriki. Nekateri totalirni režimi se leta in leta vzdržujejo izključno z izrednim stanjem (Čile). Da imamo (smo imeli) prav, kaže razvoj dogodkov na Kosovu. Albanci so prešli v pasivni odpor, kar je posledica prevare in izrednega stanja. To popraviti bo še težje, če sploh kdaj bo - oziroma kdaj bodo pogoji za ukinitve tega stanja. Po uvedbi represije se stanje začne slabšati in po zakonitosti represije so argumenti za uvedbo dani in opravičeni, tako se represija privija - odpor tudi in tako v nedogled - do državljanske vojne, kakor hočete.

Trditev, da Albanci samo zaradi separatističnih in ereditičnih interesov rojevajo veliko otrok. Torej samo zato, da »nagajajo« Srbom in ostalim. Vzroki so povsem druge - v religiji, mentaliteti. Toda nihče jim ne pove (vsaj ne uspešno), da visoka rodnost povzroča nenehno gospodarsko nazadovanje, takega prirasta ne zmore nobena družba, kaj šele Jugoslavija. Spet je pomešan vzrok in posledica. Zaradi visokega prirasta gredo sredstva za pomoč nerazvitim (tudi Srbska) kot voda v puščavski pesek. Tako je vse več otrok, vse več problemov, vse več potrebe po »tujih« sredstvih. To je problem Kosova in ne etično čisto Kosovo, kajti ta »hiperprodukcija« prebivalstva mora končno tudi nekje živeti. Kolo v Jugoslaviji zastavlja vprašanje na

tak način? Kdo in s kakšnimi metodami je vplival na Albanca, da kar je sicer popolnoma človekova svobodna odločitev o številu otrok vendar slabo zanj, njegove otroke in končno tudi za družbo v celoti. Šolevič ni »razsvetljeval« problema ekonomsko in sociološko, temveč nacionalistično. Pod geslom obrambe Srbstva (in Jugoslovanstva) ter obrambo pred genocidom nad Srbi in ostalimi na Kosovu. Že v samem začetku »pohoda« na Jugoslavijo (julija lani) je bilo videti, da ne gre samo za Kosovo. Srbom (po Šoleviću, itd.) so postali vsi ne-Srbi sovražni t. j. ogrožajo Srbe in Srbijo. To je ideologika iz leta 1933 in od tod tudi »Školjčeva« zamisel o Davidovi zvezdi.

Dogodki s Cankarjevim domom in vzporedno z njim (podpisovanje izjav) je po dogodkih v Beogradu (in drugod po »združeni« Srbiji) je samo pripraven izgovor. Potrebno je bilo inscenirati dejanje kot proti-Srbsko (in proti-jugoslovansko) in to na brutalen način in na zelo nizki civilizacijski stopnji (Kerkes). Spomnimo pa se še dogajanj v Novem Sadu. Tokrat takih dogodkov **ni bilo**, pa so se enostavno **izmislili** (Fruška gora). Huronsko vpitje bi bilo tako in tako in Cankarjev dom je bil samo primerno dejstvo za organiziran izbruh.

Slovincem in ostalim v Jugoslaviji sme biti žal za tisto, kar so podpisali. Tudi ne čutim se krivega za tisto, kar nas dolžijo (veleizdaja). Kajti vprašam se: katera »grupacija« sprejema Iranca, ki poziva k umoru, katera »grupacija« dela na tem, da se razumniki in ostali umikajo od njihovega kotla, katera »grupacija« tira v »politično« azilantstvo. Katera »grupacija« teka iz mitinga na miting in ti mitingi »bratstvu in enotnost« ne pomirjajo strasti ampak jih še zapletajo.

»Grupacija«, ki izračuna, koliko stane štrajk Albancev, ne zna pa ugotoviti koliko stanejo mitingi. (Beograjski je odnesel med brati 10 novih Tosaminih proizvodnih hal). Mitingi povzročajo nacionalistično evforijo v drugih okoljih to povzroča revanšizem, ta povratno nov nacionalizem, pa spet revanšizem - vse do noža.

Razvrščamo se po narodnostih in ne po delu, prispevkih v delu. Ne vidimo človeka, bedno plačo delavca - vidimo pinč, šajkačo in fes. Da pravzaprav počnemo čisto vse, samo da delati ni treba (vključno z menoj, ko pišem ta članek).

Slovenija se nima časa opravičevati kvečjemu za 25 % izvoz, 20 % prispevka za JLA, velikemu deležu konvertibilnega izvoza. Se bomo opravičevali zato,

ker delamo in ne zganjamo neumnosti, čeprav nas tirajo vanje - zdaj že gospodarsko.

P:S:

Na avto sem si nalepil »Slovenija - moja dežela«. To je in bo! Jugoslovan bom samo, če prestopim državno mejo v Berlinu - v Ljubljani bom Slovenec. Lepo ali pa tudi žal. Vse je odvisno od mitingov in šefa države, ki drži svečo ... za izredno stanje.

Še to.

To je mnenje podpisanega, ne drznem si govoriti v imenu Tosame, niti v imenu Slovenije. Če se kdo z menoj strinja, prav, če pa ne - naj me prepriča, da nimam prav.

Milan Drčar

Aktualno

Da bi razumeli...

Nacionalizem

reakcionarna ideologija in politika, v katero skuša vladajoča plast prikazati svoje koristi kot koristi vsega naroda ali prikriti zatiranje drugih narodov, postavljajoč »svoj« narod v gospodujoč položaj - narodni egoizem, povzdigovanje svojega naroda in zaničevanje drugih narodov.

Separatizem

privrženci separatizma; težnja ali gibanje k ločitvi, odcepitvi od kake politične, gospodarske ali drugačne skupnosti.

Šovinizem

(iz franc.) po N. Chauvinu, vojnemu veteranu in občudovalcu Napoleonove osvajalne politike; prenapet, fanatičen patriot ali nacionalist. Prenapet, bojeviti nacionalizem, zaslepljeno povečevanje lastnega naroda in razpihavanje sovraštva in nestrpnosti do drugih narodov.

Iridenta

(iz ital. Italia, irridenta - neodrešena Italija; iz ital. »redimere« odrešiti + »redemonto« odrešena)

Politično gibanje v Italiji okrog leta 1878 - ki se je prizadevala, da bi se pridružila Italiji nekatera sosednja ozemlja (Italia irridenta) naseljena pretežno z italijanskim prebivalstvom; gibanje je pozneje spremenilo svojo naravo in postalo orodje šovinističnih sil.

Pluralizem

filozofska smer, nasprotje monizma in dualizma, ki zanika enotnost sveta in trdi, da sloni resničnost na različnih samostojnih in neodvisnih počelih. (Demokrit, Leibniz)

Monizem

v filozofiji antološki nauk, ki v nasprotju z dualizmom in pluralizmom šteje za osnovo vseh pojavov eno samo počelo, materija (materialistični) ali duha (idealistični), dosledni monizem je npr. dialektični materializem.

Demokracija

(grško demokratia iz »demos« - ljudstvo in »kratein« - vladati) ljudovlada; t. j. politična ureditev, kjer pripada najvišja oblast ljudstvu in sicer bodisi neposredno, če o državnih zadevah odločajo vsi državljani ne glede na premoženjsko stanje, družbeni položaj, ipd., ali posredno, če ljudstvo izvaja oblast po izvoljenih zastopnikih; po marksistični teoriji je demokracija le oblika države in razrednega gospodarstva; najvišja oblika demokracije v razredni družbi je socialistična demokracija - politična in družbena enakost, zlasti enakost pravic.

Vir: France Verbinc, Slovar tujk Cankarjeva založba 1971

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v DO organizaciji TOSAMA v mesecu februarju

Poročilo o gibanju osebnih dohodkov v mesecu februarju, vsebuje podatke po oddelkih, sektorjih ter za celotno delovno organizacijo.

Podatki vsebujejo osebne dohodke za polni delovni čas ter osebne dohodke pripravnikov.

Povprečni, najnižji in najvišji OD se povzema po metodologiji obrazca RAD-1. Najnižji osebni dohodek je bil dosežen v oddelku otroške konfekcije, pri opravljanju del in nalog ocenjenih s pretežno 6 kategorijo in z dosegom delovne norme 78 % ter brez dodatka faktorja delovne dobe.

Kosmač Albina

POROČILO O GIBANJU OD V DO TOSAMA ZA MESECE Februar

Štev. poročila 2/89

RAZREDI V OOO din	P A O I Z V O D N I S E K T O R														VOD. DO	D O TOSAMA
	PR	TO	TOT	BE	VO	MI	SK	OK	PMS	VOD. PS	SKS	ERS	KS	TRS	SON	
← 1250	3	8				64	20	10	10				1	2	1	119
1250 - 1300		3	7		1	26	19	13	4		2					75
1300 - 1350		5	1			17	12	10	10		3		2	2		62
1350 - 1400	3	11	5			20	15	11	10		1		11			87
1400 - 1450		6	8			8	7	9	13		1		2			61
1450 - 1500	2	2	6			5	3	2	6		5		7			38
1500 - 1550	2	7	11	1	1	1	2		4		1		7	2		41
1550 - 1600	4		7		1	3		2					2	1		22
1600 - 1650	2	1	2	3	1	1			1	1	1		1	5	1	21
1650 - 1700	2		1	4	2	2	1	2	2				1	4	1	22
1700 - 1750		1		1	4				1				2			13
1750 - 1800	1	1	2	3		3	2						2	2	6	22
1800 - 1850	2	1	2	2	1		1	1					1	2	4	17
1850 - 1900	1			1	2						2			2	3	11
1900 - 1950	1			3	2	1					3	1	2	4	1	18
1950 - 2000	1	1	1	1	1	2	1			1	2		1	3		15
2000 - 2050		1	2	2	1	1	1	1	1		1	4	1	4	1	21
2050 - 2100		1	1		1			1	1		1		2	5		13
2100 - 2150		1	1	1	1	2			2			1	4	6		19
2150 - 2200			1	3					2		1	1	3	2		15
2200 - 2250	1		1			1				1	1	1	1	1		8
2250 →	4	2	3	4	4	3	2	2	3	7	9	8	25	28	5	110
SKUPAJ	29	52	62	29	23	162	86	66	70	10	34	25	89	82	9	830

NAJVIŠJI OD 1.627,024

NAJNIŽJI OD 1.985,650

POVPREČNI OD 4.438,490

Živa beseda - ustni časopis

Sončen majski dan pred letom dni je obudil spomin na dane dni žive besede med ljudmi - na ustni časopis. Nekoč tako priljubljeno obliko neposrednega obveščanja je prekril čas napredka. Tiskarski stroji so preglasili živo besedo, ki je šla od ust do ust, od človeka do človeka in nazaj k človeku.

Podoba ustnega časopisa je tistega majskega dne obudila Manca Koširjeva. Ujela se je v misli novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu Domžale-Kamnik. In tako se je 21. marca 1989 ponovno rodil ustni časopis v

DO Svilanit Kamnik.

Za prijetno doživetje smo dolžni zahvaliti vsem delavcem Svilanite, ki so sodelovali pri pripravah in izvedbi ustnega časopisa, Manci Koširjevi in njenim študentom FSPN.

Razgovor o osrednji temi: »Človek človeku tudi za tovariškimi vrati«.

V slovo

»Orlovi« Tončki

Ko smo jo pred nedavnim obiskali v domu za ostarele občane, nam je potožila, da se počuti tako slabo kot še nikoli, vendar njena večna življenjska volja nas je prepričala, da ni misliti na najhujše.

Spominjamo se tistih davnih dni, leta 1959, ko smo v tkalnici študa pričeli tkati proe metre gaze. Delo je bilo težko, primerno tistim časom in začetkom ustvarjanja boljšega jutri.

Tončki ni nikoli, prav nikoli zmanjkalo dobre volje, delovne zagnanosti; po zasluženem delu si je počitek okronala s kavičom in cigareto, kar ji je tudi pomenilo ose in edino razkošje.

Njena beseda, tako v samoupravnih organih kot v delovni sredini, je našla svoj prostor in uresničitev. Zanesli smo se nanjo, saj v njenem poštenem in tovariškem odnosu do dela in sodelavcev - tega ne zmorem ali ne bom!

V življenju ji ni bilo lahko. Zdravje ji oseskozi ni bilo naklonjeno, vendar osa gorja, taka in drugačna, je smelo prenašati.

Utrujena od neštetihi operacij in bolezni se je v letu 1974 invalidsko upokojila. Strah nemoči pred boleznijo jo je pripeljal v dom za ostarele občane. Tam je preživljala prijetne dneve, delila veselje in radost z ljudmi, ki jih je enaka usoda združevala v veliko, srečno družino.

Kljub močni volji in veselim pogledom na življenje, je tokrat Tončka morala priznati prevlado močnejšega. Tako je pač življenje, saj nam je že z rojstvom usojena smrt.

»Z iskreno hvaležnostjo smo ji namenili nekaj skromnih besed v znak zahvale za ose, kar si storila za naš kolektiv«.

Zahvale

Ob boleči izgubi dragega očeta Jožeta Grudnika se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TŠT ter osnovni organizaciji sindikata Tosama za izreke sožalja in finančno pomoč.

Joži Grintal

Ob smrti moje drage mame se vsem sodelavkam in sodelavcem iz ERS iskreno zahvaljujem za izraze sožalja, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujem se tudi sindikatu za denarno pomoč.

Jože Kozjek

Ob boleči izgubi drage mame se vsem sodelavkam in sodelavcem iz mikalnice in otroške konfekcije zahvaljujem za izrečeno sožalje darovano cvetje ter denarno pomoč.

Francka in Tončka

Vsem sodelavkam in sodelavcem iz obrata mikalnice se ob moji upokojitvi najlepše zahvaljujem za prejeta darila, jih prav toplo pozdravljam in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Francka Cerar

Ob smrti moje drage mame Milke Pirnat se lepo zahvaljujem za izraženo sožalje ter denarno pomoč sodelavcem belilnice ter sindikalni organizaciji.

Milena Grum

Ob boleči izgubi moje drage mame, babice in sestre Antonije Bernard se iskreno zahvaljujem kolektivu Tosame, upokojemcem, oktetu, tov. za poslovljni govor, podarjeno cvetje, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti.

sin Srečo Orel

Ob izgubi moje drage mame Erneste Rožič se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz oddelka konfekcije za izraženo sožalje in denarno pomoč. Enako se zahvaljujem sindikalni organizaciji za denarno pomoč.

Ernesta Janežič

Vodstvo PS, služba priprave dela
Kurnik Dragica, Podpeskar Jože

KOMERCIALNI SEKTOR

Avbelj Herman, Babnik Janez, Bizjak Bernarda, Blatnik Branislav, Rožič Stane, Štampilhar Franc, Vasilevski Blagoje

SPLOŠNO KADROVSKI SEKTOR

Černohorski Vukosava, Šlibar Herman

TEHNIČNO RAZVOJNI SEKTOR

Brnot Erika, Cerar Marko, Urbanija Anton, Ves Viktor, Budnar Janja, Bokal Franc, Dolinšek Ciril, Kotnik Jože, Kremič Marko

EKONOMSKO RAČUNOVODSKI SEKTOR

Drobne Ljuba, Repnik Marinka

SEKTOR ZA ORGANIZACIJO IN NAGRAJEVANJE

Borec Andreja

RODILI SO SE

Burja Dragici - sin
Velkavrh Janku - hči
Krc Nataliji - sin

ODŠLI:

Kamenšek Marjeta - inv. upokojena
Marn Marija - upokojena
Kerč Franc - upokojen
Šumak Marija - sporazumno
Mencinger Aleksander - JNA
Brodar Jože - upokojen

PRIŠLI:

Sankovič Robert v vlaknov. odd.

Kadrovske vesti

ROJSTNI DAN

v mesecu aprilu praznujejo

PROIZVODNI SEKTOR

Proizvodnja medicinskih sredstev

Kovač Dragi, Kovačič Miranda, Pavovec Olga, Prašnikar Marija, Potočnik Sonja, Trlep Marija, Urbanija Helena, Verbič Marija, Varaždinac Antonija, Urankar Stanka

Pripravljalnica

Dolinar Franc, Gostič Damjana, Mikeč Marija, Narobe Marija

Tkalnica ovojev

Kočar Angela, Oražem Marjan, Sajevec Helena

Tkalnica širokih tkanin

Cerar Božidar, Jeretina Slavko, Lončar Betka, Pestotnik Ivan, Žankar Antonija, Juteršek Marko

Belilnica

Dimič Mitar, Klopčič Brane, Uštar Janez

Otroška konfekcija

Križman Nada, Križnik Ivanka, Ložar Vera, Vozel Marija, Žebalc Antonija

Sanitetna konfekcija

Babič Stanka, Gabrič Marija, Gregorin Dabica, Heine Mira, Hrovat Marija, Keršič Ema, Kurent Marija, Lenček Stanislav, Marinček Justina, Miklič Monika, Novak Jana, Peterc Cveta, Popovič Radmila, Per Frančiška, Rojc Dragica, Tepeš Angelca, Urbanija Ana

Mikalnica

Bajde Francka, Cerar Marija, Cerar Mirko, Černelč Mojca, Dimič Nataša, Gregorin Milena, Kočar Martina, Kerč Alma, Klemenc Dragica, Kos Bernarda, Limoni Vlasta, Novak Elizabeta, Novak Slavka, Pernuš Joži, Pirnat Suzana, Rogelj Marija, Rožič Ana, Resnik Robert, Podbrežnik Antonija, Smolnikar Ivan, Lavrič Stanka

Vlaknovinski oddelek

Jere Miro, Klopčič Slavko, Merkušič Jože, Rode Peregrin,

Uredniški odbor Tosame:

Vladka Berlec, Majda Štampilhar,
Irena Šarc, Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Jana Vidregar, Danica Avbelj - OOOZSS,
Milan Drčar - OOOZK, Darko Svetlin - OOOZSMS,
Nada Korošec - blagajnik,
Zdenka Kokalj - glavni urednik.

Glasilo **TOSAMA** izdajajo delavci delovne organizacije TOSAMA, Vir, Saranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1600 izvodih.

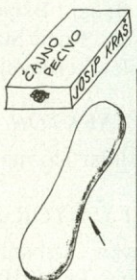
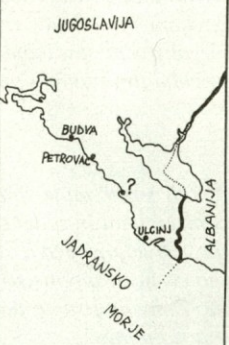
Tisk: TCP »Djuro Salaj«,
TOZD Papirkonfekcija Krško.

Nagradna križanka

Ime in priimek: _____

Oddelek: _____

Rešitve oddajte do konca meseca.

	RAZPRŠITEV	ODSLUŽENOST	ŽIVINA, KI VLEČE VOZ	BOJIŠČA V CIRKUSU	MOŠKO IME	CELOVITA, KOMPLETNA	VERDIJEVA OPERA	KARFIJOLA	IONESCO EUGENE	JUNKAR NACE	AMPER		
	RAZVREDNOTENJE DENARJA												
	IZRAZIT, PREPRIČLJIV										UKAZI, NALOGE		
	PODOKNICE SAMOGLASNI								NAMIŠLJEN, NAVIDEZEN	DUŠIK LJUDSKI ODBOR			
TANČICA, MEGLICA						HUNSKI KRALJ							
ELEKTR. POLJSKA JAKOST		GORA V ŠVICI NORVEŠKI PESNIK				MEDMED VZDIHA	RIMSKI BOG LJUB. DEL ŽIVE NARAVE						
VOZOVNICA VSTOPNICA					CILJ PRI STRELJANJU					KISIK		PRIPADNIK JUDOVSKEGA PLEMENA	2. ČRKA MOČVIRSKI PTIČ
SLOVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI			GLAVNO MESTO PAKISTANA	JUGOSLOV. NARODNA ARMIA	MESTO NA NIZOZEMSK. MESTO V SZ ITALIJI					VOJAŠKA ENOTA ZAVADLAV ANJA			
SESTAVILA BERNARDA BIZJAK	DRŽAVA V JZ AZIJI NAJVEČJI PTIČ					ŽVEPLO PRIPADNIK SURREALIZMA		MOŠKO IME					
MEGLEST, OBLAČNOST								DIREKTIVA, UKAZ JEDERSKA ELEKTRARNA					DUŠIK
OSEBNI ZAIMEK			DEL MASKE							EGIPČANSKI KRALJ BOGOV			
			ČRNEC							ALUMINIJI			
JUG		NASPROTNO OD PROTI GIB PRI HOJI		ANTIČNA LADJA RAZKROJEN. ORGANIZMA							IRENA TRATNIK NAŠA SOSEDA		KONIČASTO ZAKLJUČEN STEBER
	VOJENNA TRANIINA PRAVI KOT							PRVORAZ-REDNO KONEC POLOTOKA					
						REKA NA ŠKOTSKEM PLAČILNO SREDSTVO				TONJA		IVO BAN NEDELJA (okr.)	
	GOZDNI SADEŽ UREJENA ZELENJA POVRŠINA							TRITIJ MESTO NA MADŽARSKEM	ZIMSKI ŠPORTNI REKVIZIT KONEC ABECEDE				
	VZPOREDNICA ŽENSKO IME								LJUBLJANS. POKOPALIŠČE ZAČETEK ABECEDE			AVTOŠOLA PLOD BUKVE	
REPUBLIKA V SFRJ									OTOČJE V TIHEM OCEANU KUMANOVO				
IRIDIJ		OGLJIK		PRIPADNIK BASKOV				BET, TOLKAČ				IZVRŠNI SVET	
		RIMSKA ŠT. ENA		METER									
GORSKI RESEVALNI ČOLN			ŽENSKO IME					DEL DNEVA				RDEČI KRIŽ	

Namesto prvomajske čestitke:

Naposled je delo še najboljše sredstvo, da si polepšamo življenje.

(Flaubert)